

СТАНОВИЩЕ

От д-р Ина Димитрова, доцент в ПУ „Паисий Хилендарски”

на материалите, представени за участие в конкурс
за заемане на академичната длъжност ‘доцент’
на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

по област на висше образование област на висше образование Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата (Социология – Социални изследвания на науката и технологиите)

В конкурса за ‘доцент’, обявен в Държавен вестник, бр. 46 от 9.6.2017 г. и в интернет-страницата на Пловдивски университет "Паисий Хилендарски" за нуждите на катедра Приложна и институционална социология към Философско-исторически факултет, като единствен кандидат участва д-р Тихомир Митев, главен асистент в същата катедра на ПУ.

Д-р Тихомир Митев участва в конкурса с общо 14 публикации, от които една самостоятелна монография, една монография в съавторство, 10 статии (от тях 6 са в съавторство и 5 са на английски език), 1 сборник, на който кандидатът е съ-съставител, и 1 учебно помагало, на което също е съ-съставител. Всички те са публикувани след придобиването на докторска степен от Тихомир Митев.

Публикациите и автобиографията на кандидата показват устойчива и характеризираща се с високо качество академична активност: авторство на научни изследвания, публикувани в престижни български и международни издания, съставителства, участия в национални и международни научни проекти (11), участия в национални и международни научни семинари и конференции (18), авторски лекционни курсове и ръководство на двама докторанта и шест дипломанта. Това ясно показва, че научната дейност на кандидатът има отзвук и признание от една широка академична общност, както и че изследователската му и преподавателска работа будят интереса на студентите.

Научно-изследователската работа на Тихомир Митев, както той сам отбелязва, се разгръща основно в две направления – наука и технологии и наука и образование, които очевидно са част от по-общото интердисциплинарно поле на социалните изследвания на науката и технологиите, в което кандидатът работи успешно още от периода на изследователската му

работа по дисертационния му труд, защитен през 2007 г. Предложените публикации демонстрират задълбочено познаване на теоретичните основи на това поле и умение да проблематизира емпиричното през неговата призма и с характерния му инструментариум, и по този начин в на пръв поглед обичайни констелации от обекти и практики да идентифицира и да изследва нови проблеми; иначе казано, умение да вижда хомогенните „черни кутии“ като дейци-мрежи, гъмжащи от живот.

Това прекрасно е демонстрирано в представения хабилитационен труд *Възли и мрежи. Модернизацията на България като инфраструктурно изграждане*, което може да се мисли като нова стъпка след известното изследване на Томас Хюз от 1983 г. на електрификацията на западните общества, която професионално и убедително ни показва как функционират „networks of power“ (това е заглавието на изследването на Хюз и заради многозначността на *power* не го превеждам) в един специфичен контекст като българския в разглеждания исторически период. Той умело е описан като хетерогенна мрежа от технологични артефакти, политически структури, географски характеристики и ресурси, социални нужди и нагласи, законодателство и т.н. и локалните възли, които се формират в нея.

Монографията заслужава висока оценка по редица показатели: за прецизната емпирична реконструкция на изследваната голяма техническа система, за умението тя да бъде разпластена според „изискванията“ на избрания подход, както и за самия избор на този подход, защото освен, че е доказал ефективността си, той ни позволява да видим по нов начин такива големи конструкти като „либерализъм“, „комуналност“ и т.н., което е особено важно за актуалните ни политико-идеологически дилеми. Те са „заземени“ точно както ни препоръчва Латур, или както посочва д-р Тихомир Митев в анотацията на книгата, показано е, че те са не демиургична историческа сила, а само продукт, ефект от взаимодействието на хора, технологии, институции и политики.

Тук бих искала да отбележа и още нещо, а именно съзнателният избор на автора да не експлицира методологическия инструментариум в описанието на самия случай: той няма „място в описанието на случая - поне не експлицитно... доброто описание няма нужда от обяснение“ (272-3). Мисля, че този радикален отказ има основания да бъде премислен. Най-малкото експлицирането на инструментариума в подобни неизследвани контексти като българския би могло да доведе до развитие и обогатяване на самия инструментариум; или пък може да се окаже, че понятие, формулирано за и в даден социален контекст, не е ефективно в друг. Освен това, дори доброто описание повдига и трябва да повдига въпроси, а не да се стабилизира веднъж завинаги, и това е постижение, а не дефицит. В този смисъл, въпреки качеството на предложеното ни описание, пред мен стои един проблем. Той започва от въп-

роса кое в българският случай може да се определи като анклавни на извърщане (reverse salients) – компонентите на системата, които поради собствената си неразвитост задържат, спъват разгръщането ѝ и изискват креативна намеса от страна на строителите на системи – особено, ако допуснем, че тези анклавни могат да бъдат технически, нетехнически или комбинация от тях (57 с.). При положение, че имаме контекст, в който като че ли мнозинството компоненти могат да бъдат характеризирани като неразвити и спъващи системата, как идентифицираме специфични компоненти, които допълнително „изостават“ от оперирането на цялата система, което е отличителният белег на анклавите? Това отправя и към още един въпрос – спрямо каква норма определяме нещо като „изоставащо“ и „спъващо“. Хюз отбелязва, че анклавите ще останат незабелязани, ако строителите не възприемат системата като устремена към цел (goal-seeking). Как да мислим тогава общата цел на системата в българския случай особено, ако наистина се откажем от нормативния статут на идеите за либерално развитие, свободна частна инициатива и т.н., които неизменно са част от една доминираща представа за желана цел, за позитивно, прогресивно разгръщане на системите, и се опитаме да мислим локалната ситуация без йерархиите, които те налагат. Тогава няма ли движението към все повече държавен монопол да може да се мисли например като цел на системата и всички стъпки – като законопроекта на МОСПБ, станал основа на закона за електрификация на България след 19 май 1934 г. – да не ни изглеждат като reverse salients (както би било ако представата ни за цел е формирана от идеята за желателността на либералния модел), а като стъпки именно в процеса на преследване на целта? Т.е. ако се опитаме да практикуваме радикална безпристрастност, как бихме характеризирали целта или желаната посока на разгръщане на локалната система и кои биха били анклавите на извърщане?

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Имайки предвид казаното дотук, убедено ще гласувам за избора на д-р Тихомир Митев и призовавам и другите колеги от научното жури да гласуват единодушно предложението до Факултетния съвет на Философско-исторически факултет към ПУ „Паисий Хилендарски“ за избор на д-р Тихомир Николов Митев на академичната длъжност ‘доцент’.

13.11. 2017 г.

Изготвил становището: доц. д-р Ина Димитрова